

Efemèride. El maig de 1985 una acampada feminista i antimilitarista va revolucionar la ciutat en un dels episodis socials més transcendents de la dècada dels vuitanta

40 anys del Tren de Dones que va sacsejar Tortosa

Reportatge

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

Aquest mes de maig, concretament els dies 18 i 19 de maig, es compleixen 40 anys d'un dels episodis socials més transcendents de la dècada dels vuitanta a Tortosa: l'organització del Tren de les Dones i l'acampada feminista i antimilitarista que va organitzar el Col·lectiu de Dones de Tortosa juntament amb les dones del DOAN (Dones Antimilitaristes).

A finals dels anys 70 i principis dels 80, un grup de dones de Tortosa que ja participaven en diversos moviments socials i reivindicatius a la ciutat van agrupar-se per formar el Col·lectiu de Dones de Tortosa, sent totalment pioneres al territori. Tenien relació amb altres moviments feministes de Catalunya, com amb el col·lectiu feminista de Tarragona Cau de llunes, i van organitzar una gran quantitat de campanyes i accions pels drets de les dones i la igualtat, a favor de l'avortament, per a reclamar centres d'atenció a la dona o una millor educació sexual. S'organitzaven per penjar cartells, de nit, als carrers i repartien díptics i fulls informatius al mercat, a la fira i als bars. També van fer xerrades sobre sexualitat als barris. Gràcies a aquesta lluita col·lectiva i a tota l'activitat que va portar a terme el grup, s'han forjat amistats de per vida, com és el cas de les tortosines Aurèlia Sastre Belmar, Rosa Cubeles Gil, Marisa Panisello Chavarria i Ester Baiges Miró. El grup estava format per moltes més dones.

Arran la notícia de la possible construcció d'una acadèmia militar de dones a Tortosa, diversos col·lectius com el grup de Col·lectiu de Dones de Tortosa i les Dones Antimilitaristes (DOAN) van organitzar una marxa en tren cap a Tortosa, sota el nom de «Tren de Dones per la pau». Va succeir el 18 i 19 de maig de 1985, coincidint amb el Dia internacional de les Dones per la Pau i el Desarmament (24 de maig), un episodi que ha rescatat el llibre *Torto-*

Persones esperant l'arribada del tren a l'estació de Tortosa.

FOTO: EBRE INFORMES

Centenars de dones van marxar des de l'Estació de França fins a Tortosa. FOTO: FILS FEMINISTES

sa Underground 1979-1990 (Onada Edicions). Els dos grups van decidir organitzar una trobada de dones a Tortosa i contra la possibilitat d'incorporar la dona a l'exèrcit i l'entrada a l'OTAN.

L'episodi va tenir un gran impacte en la societat tortosina del moment. El Col·lectiu de Dones de Tortosa va tramitar els papers pertinents amb l'Ajuntament per permetre que les dones —tant les

que venien de fora com les de Tortosa— poguessin acampar al passeig de les bicicletes, darrera del parc. A partir de l'aparició a la premsa no local de l'acampada per rebutjar la incorporació de la

dona a l'exèrcit i contra la possibilitat d'instal·lar una acadèmia militar femenina, van començar les tensions. Una representació de FECOTOR (Federació de Comerciants de Tortosa) van fer una visita a l'alcalde Vicent Beguer i el van pressionar per impedir la celebració de l'acampada. Van ser uns dies de desinformació i manipulació, amb campanyes de rebuig —signades per 'Colectivo de Mujeres por la Defensa de Tortosa i Asociación de los Amigos de Tortosa'— demanant el boicot a l'acampada i el tancament dels comerços, i tota una guerra de comunicats a la premsa.

Finalment, amb el recolzament de molts grups i associacions de dones vingudes d'arreu de Catalunya, diversos centenars de dones —la premsa parla de 650— va posar-se en marxa el Tren de les Dones, conduït també per dones, des de l'Estació de França de Barcelona fins a Tortosa. La rebuda va ser memorable i va protagonitzar la portada de diversos diaris.

Un cop a l'estació de Tortosa les dones van rebre la benvinguda de molta gent que els va donar suport, però un altre sector també les va escridassar, insultar i fins i tot els hi van llençar

El dia 18 se celebrarà un acte al Casal Tortosí on es projectarà un audiovisual d'aquell dia

tomàquets i taronges. Una dona també va ser agredida amb cops de puny. Superat aquest primer moment de tensió, la marxa de dones va fer cap fins la plaça de l'Ajuntament, on es va fer la lectura del manifest pacifista. Van acampar al parc, amb tota una jornada de debat i de treball, i a la nit es va fer una festa. Les joves van rebre moltes pressions per aquell episodi. La premsa parla que el sector de la dreta també va amenaçar les dones i els volia posar taus o ratolins a les tendes de campanya aquella nit.

Per commemorar l'efemèride, el Col·lectiu de Dones de Tortosa celebrarà un acte el proper dia 18 de maig al Casal Tortosí a les 11 hores, on es projectarà un document audiovisual inèdit d'aquell dia. A més de recordar aquell episodi, serà un acte novament feminista i antimilitarista i abordarà els paral·lelismes amb el context actual, amb l'armament de km0 a Europa o els quids de supervivència per afrontar atacs.